

Fig. 484 a - b. Șoșdea (jud. Caraș-Severin). Pompă manuală montată pe trasură hipo expusă în preajma Primăriei într-o stare de conservare lamentabilă (Foto: 2014)

Pe un spațiu verde din apropierea primăriei din comuna **Șoșdea**, într-o stare de conservare deplorabilă, este expusă o pompă manuală montată pe o trăsură hipo, al cărei bazin nu este montat pe un șasiu metalic, ci este fixat pe un cadru dreptunghiular din lemn, așezat direct pe cele două osii ale trăsurii. După balansier, forma recipientului de presiune și a pistoanelor, pompa pare să fie tot o producție a fabricii TARNÓCZY (Fig. 484 a - b). Acest exemplu ilustrează încă o dată până unde poate merge lipsa de responsabilitate a autorităților și o minimă protecție față de patrimoniul industrial local.

Ca și în alte regiuni ale țării, vechile remize de pompieri, multe înființate de primele reuniuni ale pompierilor voluntari, au fost la un moment dat abandonate, după înființarea, în anul 1956, a Grupului Regional P.C.I. Timișoara și după 1 martie 1968, când, în urma reorganizării administrativ-teritoriale a țării, s-au creat grupuri județene de prevenire a incendiilor în județele Timiș, Arad și Caraș-Severin, care aveau în compunerea lor servicii de pază contra incendiilor.

Multe remize au fost părăsite încă din perioada interbelică și foarte rar acestea au fost documentate fotografic înainte să dispară pentru totdeauna. O excepție este fotografia ce ilustrează remiza de pompieri din Caransebeș. Ea a circulat în anul 1913 cu regim de carte poștală și reprezintă un turn zvelt construit din lemn, cu un sistem de zăbrele, care permitea vânturarea rapidă a furtunurilor (vezi supra, p. 291, fig. 402 a -b).

Din remizele care s-au păstrat în județul Caraș-Severin o mai amintim pe cea nouă din localitatea **Dognecea**, un centru minier cu o puternică tradiție și în ceea ce privește prevenirea și combaterea incendiilor. Remiza Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență, cu trei garaje, se remarcă nu prin arhitectura ei, ci prin atelajele vechi, care au supraviețuit peste 100 de ani, păstrate în mod conștient, cu mare grijă, ca bunuri de patrimoniu industrial. Printre acestea se află o pompă manuală marca SELTENHOFER, acționată de un balansier metalic cu un bazin de apă, fixat pe un șasiu de trasură cu patru roți cu spițe din lemn, trasă de o pereche de cai. Ea se distinge și prin bancheta spațioasă pentru servanți, în față, vârtelnița pentru furtun și suportii pentru scară și furtunul de

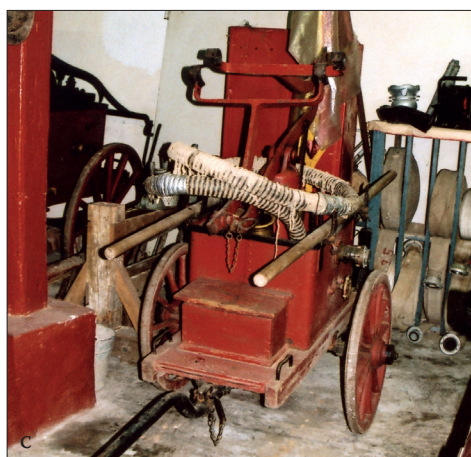

Fig. 485 a - c. Dognecea (jud. Caraș-Severin). Atelaje pentru pompieri din dotarea Asociației Pompierilor Voluntari, a) Pompă manuală montată pe trasură hipo tip „Seltenhofer“ adăpostită în remiza pompierilor; b) Pompă manuală detașabilă, incompletă, expusă în fața Primăriei; c) Pompă manuală detașabilă de pe cărucior (Foto: 2014)

refulare sau tub de absorbție (Fig. 485 a). A doua pompă manuală, de dimensiuni mai mici, are recipient de presiune cilindric, pistoane poziționate în V și bazin propriu de apă, fixat pe un șasiu din lemn cu numai două roți. Această pompă, detașabilă de cărucior, cu ladă de scule folosită și ca banchetă, era trasă de doi pompieri (Fig. 485 b). O altă pompă detașabilă, redescoperită recent în podul remizei, este expusă în părculețul din fața Primăriei, nu departe de locul unde se afla prima remiză de pompieri din Dognecea (Fig. 485 c). Într-o colecție particulară se păstrează o parte din corespondența între co-

mandantul Asociației de pompieri voluntari din Dognecea cu reprezentanța din Budapesta a firmei Fr. Seltenhofer (cu sediul la Sopron), purtată în anul 1903 în legătură cu procurarea unor atelaje și piese de schimb (Fig 486). Din antet rezultă că această firmă, fondată în anul 1816, a fost prima fabrică din Ungaria care a produs echipamente de pompieri. Cum s-a arătat mai sus, din echipamentul purtat împreună cu uniforma s-au păstrat, la Dognecea, o bună parte din căștile de protecție folosite de pompierii voluntari, ba chiar și o trompetă pentru apel (Fig. 487).

O pompă manuală, cu pistoane poziționate în V, pe două roți, fabricată de firma TARNÓCZY din Budapesta, model 1893, cu bazinul de tablă montat direct pe o osie pentru două roți, se găsește în cen-

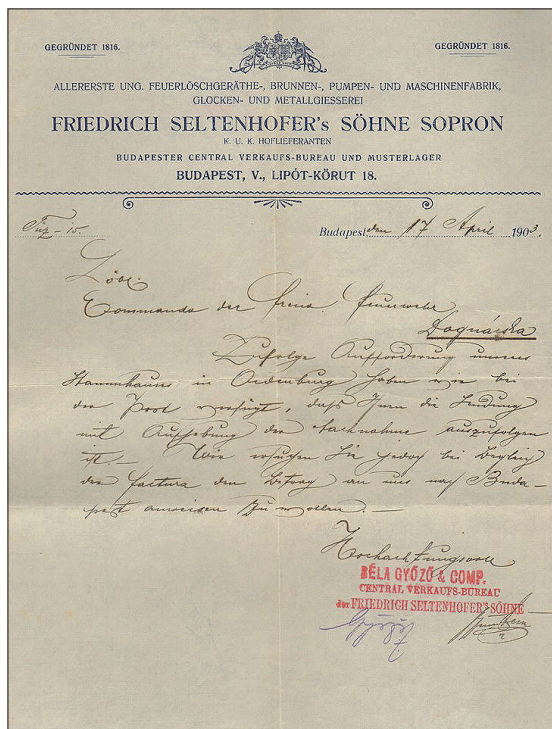

Fig. 486. Antetul reprezentanței din Budapesta a firmei Friedrich Seltenhofer și Fii. din Sopron (Ödenburg). Scrisoare datată: 14 aprilie 1903 (Colecție particulară)

Fig. 487. Dognecea (jud. Caraș-Severin). Ustensile și accesorii din dotarea membrilor primei Asociații a Pompierilor Voluntari păstrată în remiză (Foto: 2013)

Fig. 488. Ocna de Fier (jud. Caraș-Severin). Pompă manuală tip „Tarnóczy“ (model 1893) expusă pe strada principală (Foto: 2013)

Fig. 489. Steierdorf (jud. Caraș-Severin). Remiza Asociației Voluntare de Pompieri din Steierdorf înființată în anul 1881 (Foto: 2013)

trul comunei **Ocna de Fier**. Ea poate fi trasă de un singur servanț (Fig. 488).

În localitatea **Mehadia**, remiza fusese instalată într-o clădire veche, pe Strada Principală, în Chei, deasupra fortului Sfântul Andrei. Primele mașini de intervenție constau din: pompă carosată pe roți, tractată de cai, cu rezervor de alamă și cu o pompă cu clapete. După descriere, această pompă, dispărută fără urme, era de tip „Knaust”.

Potrivit unei informații orale, neverificate de noi, mai există o pompă manuală montată pe un cărucior pe două roți „pe o uliță” din **Mehadica**.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență din **Steierdorf-Anina** este găzduit în vechea remiză, o clădire cu parter și două etaje, cu plan rectangular, adosată unui volum parter, cu structura din zidărie de cărămidă la cele două nivele inferioare și din lemn la ultimul etaj și cu acoperiș în două ape, cu învelitoare de tablă. Fațadele păstrează cărămida aparentă, cu muchii subliniate de lezene și etajele separate de bandouri cu verticale rezultate din detașarea în relief a cărămizilor. Ferestrele au arc bombat și buiandrug arcuit, reliefat prin tencuire. Ultimul nivel are o vitrare continuă pe cele patru laturi, structură de lemn

vizibilă la nivelul parapetului ferestrelor și pinion placat cu scânduri terminate într-un motiv ornamental deasupra tâmplăriei suprafeței vitrate.

Construcția a fost înălțată la scurtă vreme după înființarea Uniunii Pompierilor Voluntari, în data de 8 decembrie 1881. Remiza fiind necorespunzătoare ca spațiu pentru mașini de intervenție, cu câțiva ani în urmă s-a construit un garaj spațios, prevăzut cu o sirenă (Fig. 489). Din dotarea inițială a remizei s-a păstrat una dintre cele două pompe de fabricație austriacă tip KERNREUTER (Fig. 490 a – b); cealaltă a ajuns în patrimoniul Muzeului Național al Pompierilor din Foișorul de Foc. Pompa, model 1880, montată pe trăsură hipo, cu frână pe roțile din spate, fără suspensie, cu arcuri foi, se distinge

Fig. 490 a – b. Steierdorf (jud. Caraș Severin).
Pompa manuală montată pe trăsură hipă tip
„Kernreuter” (Foto: 2013)

prin faptul că are un singur cilindru vertical, recipientul de presiune cilindric din alamă și balansierul metalic asimetric. Spre deosebire de modelul aflat în patrimoniul Muzeului Național al Pompierilor din București, trăsura nu este dotată cu o capră dublă pentru servanți, lipsindu-i și cele două vârtelnițe pentru furtun.

Dorim să scoatem în evidență grija Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență al Primăriei orașului Anina, respectiv al Formației de Pompieri Voluntari pentru întreținerea atelajelor păstrate din dotarea inițială, dar și a materialelor documentare, din care se poate reconstitui istoria Asociației Pompierilor Voluntari din Anina-Steierdorf. Printre „curiozitățile” cu valoare de exponat pe care le găsim în această remiză există două reclame pe pânză, comandate la Viena împreună cu cele două pompe (Fig. 491 a – b).

Fig. 491 a – b. Reclame imprimare pe pânză, achiziționate de Asociația Pompierilor Voluntari din Steierdorf la Viena împreună cu cele două pompe tip „Kernreuter” (Foto: 2013)